

Nagy Gáspár 1956-ról

„Hogy 1956-tal olyan intenzíven kezdtem el foglalkozni, már nem csak akkor, amikor lehetett, hanem annál sokkal korábban, már a hetvenes évek elején, az amiatt is volt, hogy családi háttérként hoztam, magam éltem át '56-ot gyerekként. Találkoztam azokkal a pesti sráccokkal, azokkal a pesti suhancokkal, akik sorban hagyták el az országot '56. november 4-e után. Amíg a határ nyitva volt, nálunk, a házuk tulajdonképpen egy olyan ház volt, ahol ezeknek a fiataloknak, és nem csak fiataloknak, nagymama, nagynéném, édesanyám főztek. Nagymama siratta őket és imádkozott értük, s ezek a srákok - iparitanulók, egyetemista - pedig meséltek... Corvin köz, Práter utca... Nem jártam Budapesten '61-ig, de egy térképre elkezdtem rajzolgatni az utcákat és úgy figyeltem ezeket a valódi hősökre. Nagymama siratta őket, hogy ezek elhagyják az országot, s még a szüleik sem tudnak róla. Mert fegyver volt a kezükben, mert félték az oroszától. Ezt elmondták és én hét és fél évesen ittam a szavaikat. Előtte van az alakjuk.

De el kell, mondjam még azt is, hogy amikor 1958-ban láttam a családban, hogy amikor Vas megyében megjelent két nappal később, hogy Nagy Imrét és mártírtársait kivégezték, apám kemény parasztember volt, de láttam a szeméből kicsordulni a könnyet. Nagymama pedig azt mondta: Majd az Isten megveri ezeket. Kicsit úgy fenyegette még az egeket is, hogy itt igazságot kellene tenni.

Hát tudjuk, hogy az igazságtevés még nem történt meg, de talán ez is bátorított arra, hogy '56-tal foglalkozzam. Pannonhalma után elkezdtem '56-ról kutakodni, mikor Budapestre keveredtem, vagy már korábban. Olyan emlékeim vannak, hogy megkapom valakitől, egy hosszú börtönöveket viselt embertől az Irodalmi Újság november 2-i számát, benne az Egy mondat a zsarnokságról, Füst Milán, Németh László Emelkedő nemzet és Szabó Lőrinc hatalmas verse. És a nyugatra kikerült '56-osoktól, akik ott már a szabad világban szabadon beszélhettek, ez mi búvó patak-nemzedékünk szép lassan megkapta az irodalmi indítékokat. Akkor, abban a társadalomban, a hatvanas, hetvenes, még a nyolcvanas

években is a puha diktatúrának szeretett világban próbálták velünk elhitetni és ez volt a legnagyobb bűne a Kádár-rendszernek '56 után. Nietzsche-től lopták a gondolatot, mert ő mondta valahol - nem tudták, hogy Nietzsche-től lopják, csak megvalósították - *A felejtésre való hajlam a cselekvés egyetlen lehetséges módja*. Ezt szuggerták bele ebbe a társadalomba, ezért vagyunk még most is ott, ahol vagyunk, ezért vannak még félelmeink. És amikor Budapestre felkerülve találkoztam olyan '56-osokkal, akik hosszú börtönöveket ültek: Rác Sándor, mások, Fónay Jenő, s beszélgettünk, hogy tudtak ők olyan családokról, s nekem ez volt a legmegdöbbentőbb, hogy akiknek a családjában halálos ítéletek voltak, hosszú börtönövek voltak, s a hetvenes évek elején szabadultak, nem is első amnesztiával, hanem a későbbiekkel, ezekben a családokban a gyerekek elől eltitkolták azt, hogy mi történt a nagybátytal, a testvérral. Nem lehetett róla beszélni. Ha egy társadalom nem tudja ezeket ki beszélni, nem tud ezekről őszintén beszélni, akkor nagyon nagy baj van. Tulajdonképpen ez a mérgezés már átment a legfiatalabbak lelkébe, s csak reménykedhetünk, csak reménykedhetünk, hogy talán fél évszázad után rendbe lehet tenni majd a lelkeket... Úgy gondoltam, hogy erről a takart sebről beszélni kell, mert másképp nincsen jogom semmihez, ha ezeket a legfontosabb kérdéseket próbáljuk lesöpörni az asztalról, próbáljuk padló alá gyömöszölni. Kérem szépen, a közelmúlt történelmét is meg kell ismerni, nem csak Mátyás korával, és a honfoglalással, vagy nem csak a Dózsa-féle parasztfelkeléssel kell tisztában lenni. Nekünk, ennek a nemzedéknek, akik még itt élünk, nekünk kötelességünk minél többet megtudni és nekünk kötelességünk azoknak az embereknek, akik tényleg sokat szenvedtek értünk, a vérüket adták, igazságot szolgáltatni. Ezt mondani kell, mondani kell, mondani kell! Jöhetnek kormányok, rendszerek válhatnak, de a teljes igazságig el kell jutni.

Nagy Gáspár, 2007. január 3-án elhunyt Kossuth-díjas budakeszi költő szavai 2004. október 15-én hangzottak el a budakeszi könyvtárban

A reformáció világnapja

1517. október 31-én, pontosan 490 évvel ezelőtt Luther Márton wittenbergi teológiaprofesszor közzétette 95 tézisét a búcsúcédulákkal való visszaélések, a katolikus egyház elvilágiasodása ellen, s ezzel kezdetét vette a reformáció, melynek eredményeként a nyugati kereszténységben az egységes egyház evangélikus és katolikus egyházra szakadt. Október 31. a reformáció világnapja.

Október a reformáció hónapja című központi rendezvénysorozat keretében ünnepi megnyitóra kerül sor október 7-én 17 órakor az Uránia Nemzeti Filmszínházban, ahol az ünnepi beszédet dr. Kroó Norbert, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke tartja. Közreműködnek Eperjes Károly, a Gryllus testvérek, Pátkay Imre zongoraművész és a Corvina Consort.

Október 28-án 18 órakor Ünnepi Reformációi Istentisztelet lesz Győrben az evangélikus templomban.

Budakeszin október 31-én, Szedán 18 órakor Protestáns Irodalmi és Zenei Estet rendeznek a budakeszi református templomban a reformáció emlékünnepe alkalmából.

Közreműködők (a teljesség igénye nélkül): Császár Angéla, Bács Ferenc, Bíró Ildikó, Zákányi Zsolt Református Vegyeskar, Czövek Erna Zeneiskola növendékei. Rendező: Albert Zsuzsa költő, a Magyar Rádió főszerkesztője

BUDAKESZI IRÁNYTŰ

Alapító főszerkesztő: Koós Hutás Katalin (30)9226418

• 2092 Budakeszi Pf. 136. Tel./fax: (23) 457-058

E-mail: szerkesztoseg@budakesziiranytu.hu • Grafika: Kacsóh Pongrác

• Hirdetésfelvétel: Mályiné Kaiser Erika (23) 453-994, (70) 571-7439

• Kiadja az AGE QUOD AGIS Kft. • Felelős kiadó: a kiadó vezetője

• Nyomda: Artphoto Budakeszi • Terjesztés Budakeszin (Makkosmárián és

Nagyszénászugban is), Pátyon, Budajenőn, Telkiben, Perbálon,

Nagykovácsiban és Remeteszőlősen.

• Az újság Budakeszin beszerezhető még a Kiskápolna Könyvesboltban,

a CBA újságárusánál (végállomás), az Átrium Üzletház lottózájában,

a Kórosi Vegytisztítónál, a könyvtárban és a Könyvzugban (Művelődési Központ).

• A többi település terjesztési adatait lásd a rovatoknál.

• Lapzárta: minden hónap 15-én 12 óra.

ISSN 1786-4577 • Megjelenik 10 000 példányban.

Ingyenes fogállapot felmérés *

a legmodernebb eljárásokkal

Útba esünk, térjen be hozzánk!

Nem kell várakoznia, tudjuk, az idő érték Ön számára. **

Bejelentkezés:

Tel: (1) 488-7919

klinika@pasaretndental.hu

www.pasaretndental.hu

Pasaréti Dentál Fogászati és Implantológiai Klinika

Pasaréti út 8, 1026 Budapest (200m-re a Körszállótól és a fogarekévi végállomástól, 100m-re a Vasas SC pályától)

*hirdetés felmutatásával, megjelenéstől 30 napig **előzetes bejelentkezéssel

